

On vas, sense papers?

Cada vegada que la Fàtima obre la boca sents cantar una sirena. De les del mar, vull dir. Té la veu dolça i no para de xerrar en un balboteig fet de murmuri d'aigua. Als seus tres anys es fa entendre, tot i que no saps què diu. Els seus pares sí, és clar. Des que la deixen a escola fins que la recullen no para de jugar i d'aprendre, com fan tots. Diu una mestra amiga que aquesta edat és la de les princeses i els prínceps destronats, perquè quan arriben a escola deixen de ser l'únic centre de l'univers, i això és la primera lluita que els fa individus diferents. Però segueix essent una edat que promet primaveres dolces... una edat de sucre i de mel. Com el sucre i la mel dels avis de la Fàtima, que es van quedar al Marroc... records dolços que passen de pressa perquè tres anys és molt poc.

Els seus pares no tenen papers. Bé, sí que tenen papers, molts papers de tota mena, però cap que els serveixi per poder dir «ja tinc papers». Només fa un any que són aquí. Treballen tots dos dins d'un local ple de gallines que ponen. Hi ha dies que es passen més de quinze hores entre la pudor, la merda i els llums encesos... i aquesta xafigor espessa que aclapara i no et deixa pensar. Segurament per sort, perquè així no penses. Hi ha dies que han de saltar per la finestra perquè ve una inspecció. Són molts que salten per la finestra i s'amaguen per no perdre la feina. Perquè tenen feina. Cobren per hores; si estan malalts no cobren, però poden anar al metge, i la Fàtima... ai, la Fàtima, ulls negres, veu de sirena, aroma de mel... la Fàtima va a

escola com qualsevol altra nena. «Molt més del que teníem a casa... ens en sortirem. Un parell d'anys més i ens n'haurem sortit».

En Víctor és amic de la Fàtima. Galopa com un cavall desbocat quan surt al pati i es mira la seva amiga amb ulls d'avellana i es parteixen mil fantasies de cotó sense conèixer-ne els noms. L'avi d'en Víctor va treballar a Holanda fent vaixells. Enormes vaixells amb panxa de ferro; rodejat sempre de guspis fumejants i soroll d'infern. Li explica sovint aventures holandeses i li mostra els papers. Tots els papers amb la seva foto de jove, i el seu nom i algunes paraules estranyes que li ensenya a pronunciar amb accent andalús. Sort de la pensió, li sent dir sovint, la d'allà dalt... que van ser uns quants anys, molt durs... però ens en vam sortir.

El meu avi era campaner i tenia papers. Pocs, perquè en aquella època s'escrivia poc. Va desaparèixer en la batalla de l'Ebre, i els papers, amb ell. El meu pare tenia papers

francesos, que li van canviar per papers espanyols quan va tornar d'un exili voluntari a l'altre costat de la frontera; ara té algun paper català. Jo també tinc papers, espanyols, catalans, papers de l'assegurança, passaport, els del metge, els de la caixa, les targetes del supermercat i del «círculo de lectores», i els que em diuen quant cobro, quant cotitzo, què dono a la Seguretat Social... fins i tot tinc alguna multa. Crec que tinc tots els papers.

I sabeu què us dic? Que jo no voldria treballar amb les gallines que alimenten els pares de la Fàtima. Ni el meu pare, segurament... i el meu avi i l'avi d'en Víctor abans potser sí, però ara... ara tampoc no ho farien.

I sabeu què més us dic? Que l'amo de les gallines, el que té tots els ous i els ven, tampoc em voldria a mi treballant-hi... mans fines d'escrivent, el cap massa calent i sobretot, sobretot, massa papers al damunt.

No, millor sense papers... no hi ha ningú, no res, cap nom, no has treballat, no has estat, no et queixis, que és un favor que et faig, n'hi ha molts que s'esperen, si no t'està bé aquest preu, tu mateix, no haguessis vingut...

I els meus ous són més barats. La Fàtima i en Víctor... i en Vladi, i en Jordi i la Desi se'n sortiran. Segur. Se n'han de sortir.

Seguiran bastint fantasies comunes, xipollejant llenguatges diversos i compartint sentiments d'infant.

I el senyor dels ous anirà a l'infern, perquè ell creu en Déu.

Il·lustració: Juan González